

Хроніка культурного життя Хмельниччини
(оглядова довідка за матеріалами преси та неопублікованими
документами за листопад 2018 року)

Народний жіночий вокальний ансамбль викладачів «Пастораль» Кам'янець-Подільської дитячої хорової школи здобув звання лауреата та III премію у VI Міжнародному конкурсі вокальних ансамблів та хорів імені Дмитра Бортнянського.

Конкурс відбувся у Мистецькому салоні Київського національного університету імені Тараса Шевченка. У творчому змаганні взяли участь 24 академічних та народних вокальних ансамблі та хори у трьох вікових групах. «Пастораль» співала «Слава Отцю і Сину» Д. Бортнянського, «Agnus Dei» Жоржа Бізе, українську народну пісню «Ой, Марічко» в аранжуванні Олексія Беца.

До 85-х роковин вшанування пам'яті жертв Голодомору
1932-33 років в Україні

Унікальна музейна експозиція «Музей пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років на Хмельниччині» у Державному історико-культурному заповіднику «Межибіж» стала осередком поминання та духовної прощі за душі всіх невинно вбитих українців в роки Голодомору.

Жалобні заходи відбулися за участю начальника управління культури, національностей, релігій та туризму Хмельницької облдержадміністрації І. М. Трунової, голови Летичівської райдержадміністрації І. Д. Матлаївої, голови Летичівської районної ради А. О. Хавхун.

Традиційно поминання розпочалося з панахиди за вічний спокій мільйонів померлих від голоду українців, яку провів настоятель Свято-Миколаївського храму УПЦ КП протоієрей Петро Леськів.

Педагоги та учні Меджибізької загальноосвітньої школи підготували виступ-композицію, під час якої дитячими голосами ще раз підкреслена трагедія українських селянських сімей в роки Голодомору.

Після цього всі присутні долучилися до акції «Запали свічу пам'яті» в дворі фортеці на спеціально викладеному хресті із соломи. На завершення відбулася презентація документально-художньої виставки Інституту національної пам'яті «Україна 1932-1933. Геноцид голодом».

У Хмельницькій обласній універсальній науковій бібліотеці проведено годину історичної правди «Хай палає свіча, хай палає...».

В ході заходу студенти Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту переглянули кадри документального фільму Міжнародного кінофестивалю Docudays UA «Живі». За допомогою мультимедійної презентації «Голодомор в Україні 1932-1933 рр.» здійснили екскурс у найчорнішу сторінку історії України, відтворили хроніку подій, що призвели до зморення голодом мільйонів людей.

Для учасників заходу презентовано книжкову виставку «Страшні роки. Голодна смерть. Пам'ять», на якій представлені документальні книги та статті, спогади свідків тих жахливих подій, художньо-документальні книги дослідників Голодомору, в тому числі й Хмельниччини.

Присутнім було запропоновано висловити власну оцінку подій 1932-1933 років та поміркувати над справжньою вартістю шматка хліба.

Хвилиною мовчання вшанували пам'ять жертв Голодоморів.

В обласній бібліотеці для дітей імені Т. Г. Шевченка хранителі загальнонародської культури й національних цінностей Державного історико-культурного заповідника «Межибіж», зокрема, провідний науковий співробітник Вероніка Візнюк провела День музею.

Читачі дізналися про Музей жертв Голодомору, створений Народним художником України Миколою Мазуром, що діє на території заповідника.

Знайомство з віртуальною експозицією Музею жертв Голодомору, літературою та діяльністю заповідника допомогло читачам усвідомити, які складні випробування випали на долю українців. Оскільки, Хмельниччина впродовж 1932-1933 років втратила 34 тисячі 347 осіб.

Книги та матеріали періодичних видань про геноцид української нації, спогади і свідчення очевидців, тих, хто у своїй пам'яті крізь роки проніс страждання та біль 1932-33 років – все це представлено на книжковій експозиції. Адже, зберегти пам'ять про жахливі події в історії рідної країни – обов'язок усіх та кожного.

Відзначення п'ятої річниці Дня Гідності та Свободи

В Кам'янець-Подільській центральній районній бібліотеці відбувся альманах пам'яті «Живим – пам'ятати», в рамках якого було презентовано книгу Юлії Кошель «Це твоя і моя війна», присвячену Герою Миколі Гордійчуку, який був активним учасником КВН «Наш формат», ведучим молодіжної програми «Шоу кадрів», засновником та солістом гуртів «Своєрідне», «The Dendi». Відомий також як Нік Своєрідний. Під час Революції Гідності був бійцем 15 сотні самооборони Майдану та воював на Сході.

На захід була запрошена мати героя Миколи Гордійчука – Людмила. В рамках презентації звучали вірші Миколи Вінграновського «Український прелюд», Володимира Сосюри «Перед битвою» у виконанні Віталія Пилипчука, Остапа Королюка. Образ Юлії Кошель виконала Єлизавета Войткова. Під час виконання композиції гурту «Океан Ельзи» «Обійми мене» представлено хореографічну постановку у виконанні Вадима Івасюка та Вікторії Пшенишнюк, студентами Кам'янець-Подільського коледжу культури та мистецтв.

Майдан – це вияв справжності українського народу, вияв непокори злу. Тому перегляд відеороликів «Мені болить моя Україна», «Пам'яті Небесної Сотні», «Небесну Сотню, Господи прийми!» викликав почуття щему та вдячності у всіх присутніх.

Молодь, що була присутня на заході, особливо схвилювали рядки із пісень Миколи Гордійчука «Твоє призначення має значення!», «Герой, повертайся живим».

На завершення заходу було переглянуто відеоролик «Останній вірш...». Начальник відділу культури, туризму, молоді та спорту РДА Віктор Дорож висловив слова вдячності матері Героя та запевнив, що пам'ять про нього житиме вічно.

16 листопада свій 80-річний ювілей Хмельницька обласна філармонія відзначила прем'єрою опери «Богдан Хмельницький» за мотивами К. Данькевича.

Офіційна частина святкувань розпочалася з привітань Радника голови обласної державної адміністрації Нагурного Олександра Олександровича, який побажав колективу здоров'я, натхнення, нових творчих злетів, нових ідей, пообіцяв підтримати та усіляко сприяти їх яскравій реалізації! А також нагородив кращих працівників філармонії грамотами: Горобця Олега, артиста симфонічного оркестру – Грамотою Міністерства культури України; Янкович Галину, начальника концертного відділу – Грамотою облдержадміністрації; Коропову Аллу, артистку хору Академічного ансамблю пісні і танцю «Козаки Поділля» – Грамотою обласної ради та Крищук Раїсу, провідного бухгалтера – Грамотою управління культури, національностей, релігій та туризму Хмельницької обласної державної адміністрації.

Музейна справа

У Хмельницькому обласному художньому музеї профільні спеціалісти та представники громади актуалізували питання «Музейного маркетингу». Засідання за круглим столом відбувалося в рамках консультацій з громадськістю. До дискусії про сучасні тенденції маркетингової політики музейних установ долучились: Державний історико-культурний заповідник «Межибіж», Волочиський історико-етнографічний музей, Музей історії міста Хмельницький, Хмельницький обласний літературний музей, Хмельницький обласний краєзнавчий музей, Хмельницький музей-студія фотомистецтва та співробітники художнього музею.

Практичний досвід розширення аудиторії через організацію культурно-просвітницьких заходів та актуальний інструментарій Хмельницького обласного художнього музею представила завідувачка науково-просвітницького відділу Світлана Шемчук. Добірку методичної літератури презентувала модератор круглого столу, заступник директора з наукової роботи Хмельницького обласного художнього музею Олена Михайловська. Проблему «Стереотипів на заваді клієнторієнтованості послуги та розширенню аудиторії» у своїй доповіді під час скарп-зв'язку для учасників круглого столу розкрила київська консультант-тренерка з музейного маркетингу та менеджменту Ольга Зайченко.

В результаті професійного обговорення проблем та потреб сучасних регіональних музеїв було прийнято рішення про створення консультаційної групи з представників кожної з музейних установ-учасників для вироблення спільних механізмів та методик просування музейного продукту.

9 листопада в музеї Миколи Островського відбулися III Краєзнавчі читання «Усна історія як метод дослідження історичного краєзнавства», які стали вже доброю традицією для краєзнавців та науковців нашого регіону.

Розпочався захід в краєзнавчому відділі музею з вшанування пам'яті Лукашенка Олександра Леонідовича, знаного на Шепетівщині краєзнавця та дослідника.

В роботі читань взяли участь науковці з Шепетівки, Нетішина, Славути, Полонщини, Черкащини, які представили власні дослідження, де використовуються матеріали усних спогадів, розповідей, інтерв'ю.

Найбільше уваги було приділено темам: Голодомор 1932-33 рр., людські долі в історичних процесах ХХ століття, подіям Революції Гідності.

Почуття поваги до минулого, історичної причетності та відповідальності за нього притаманне кожній людині. Споглядаючи та вивчаючи минуле, ми дивимося у майбутнє.

Дослідження історії регіону, безумовно, сприятиме процесу збору та обробки усних джерел, а головне, надасть можливість зберегти частину народної пам'яті у процесі накопичення матеріалів для подальших досліджень загалом.

6 листопада в Державному історико-культурному заповіднику «Межибіж» відбулося відкриття Міжнародного арт-проекту «Сергій Параджанов. Імпресія дотику». До проекту ввійшли світлини восьми фотографів, живописні роботи та твори декоративно-прикладного мистецтва.

Зі вступним словом виступив директор заповідника Олег Погорілець, помітивши вагомий внесок Сергія Параджанова в українську кінематографію та культуру і важливість даного проекту для заповідника.

Виставка відкрита за участю Олени Оганесян, координатора проекту – голови Вірменського Товариства культурних зв'язків АОКС-Україна (м. Київ). Вона зазначила, що виставка приурочена 50-річчю виходу на екрани його фільму «Колір граната». Всього Сергій Параджанов зняв в Україні 9 фільмів, але, на жаль, відомими широкому загалу стали лише декілька картин. Нестаріючою українською класикою та шедевром є фільм «Тіні забутих предків», який увійшов у двадцятку найкращих картин світу всіх країн і народів.

Наостанок Олена Оганесян подарувала для бібліотеки заповідника книгу Любов Чемерис «Полгода и вся жизнь. Памяти Параджанова». В ній вміщені спогади, листи Сергія Параджанова дружині і синові з місця ув'язнення, фотоілюстрації колажів, сценарій фільму «Лебедине озеро. Зона».

Бібліотечна справа

27 листопада в Хмельницькій обласній універсальній науковій бібліотеці відбулося засідання круглого столу на тему: «Пам'ятки архітектури національного значення у м. Ізяслав: вирішення проблем та обговорення перспектив». У засіданні взяли участь: заступник начальника управління – начальник відділу Лукашук В., головний спеціаліст управління культури, національностей, релігій та туризму облдержадміністрації Побережна О., Ізяславський міський голова Корнійчук В., заступник Ізяславського міського голови Калитюк Л., завідувача сектором культури Ізяславської райдержадміністрації Кучерук М., завідуючий відділом охорони пам'яток історії та культури у Хмельницькій області Шпаковський С. та працівники відділу. В ході засідання обговорено питання щодо можливих заходів зі збереження пам'ятки національного значення – Садиби Сангушків у м. Ізяслав.

З метою популяризації нематеріальної культурної спадщини у Хмельницькій обласній універсальній науковій бібліотеці проведено майстер-клас «Квіти Параски Хоми» з циклу «Відродження традицій». Перед початком майстер-класу для учасників продемонстровано уривки відео «Народна майстриня», «Квітучий дивосвіт», які знайомлять із талановитою особистістю, самобутньою художницею Параскою Хомою – майстром петриківського розпису.

Викладачі Хмельницької дитячої школи образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Світлана Костюшко та Мар'яна Залевська розповіли про історію виникнення петриківського розпису, допомогли оволодіти унікальною технікою, навчили присутніх основним елементам розпису та складати їх в живописні квіти, кетяги калини, дивні візерунки. Запрошені переглянули презентацію «Квіти Параски Хоми», яка розкриває творчий спадок заслуженого майстра народної творчості України.

Під час майстер-класу студенти експериментували з поєднаннями кольорів та відтінків, а також створили своїми руками етнічні мотиви з фантастичних квітів та казкових пташок.

В рамках проекту «Мандрівна галерея» у Хмельницькій обласній універсальній науковій бібліотеці відбулася презентація виставки фоторобіт Ірини Каніщевої «Стінопис: вулицями США», надана для перегляду Американським домом (м. Київ).

Вуличне мистецтво є ілюзорним і часто зникає, тільки з'явившись. Як фотограф Ірина розпочала задокументовувати вулиці, щоб зберегти ідеї художників, зробила численні публікації про монументальне мистецтво в Гейнсвілі (США) та Києві, співпрацюючи з відомими міжнародними інтернет-ресурсами.

В ході презентації виставки відвідувачі переглянули відеозвернення від автора, дізналися про історію виникнення вуличного мистецтва – стінопису (муралів), познайомилися з художником-монументалістом Андрієм Томчи-

шиним, який розповів про особливості створення власних муралів у нашому місті.

До Міжнародного дня людей з інвалідністю у Хмельницькій ОУНБ проведено майстер-клас з виготовлення листівки в техніці об'ємної аплікації з кольорового паперу для учнів ЗОШ № 14.

Фахівці провели бесіду з присутніми про важливість особливої уваги до проблем інвалідів, захисту їх гідності, прав і благополуччя. Зауважили, що цей день є нагадуванням людству про обов'язок виявляти турботу і милосердя до людей з особливими потребами. Розповіли історії успіху відомих митців – людей з особливими потребами. Учасники майстер-класу проявили свою фантазію та виготовили листівки: самі вирізали, клеїли, прикрашали, створювали об'ємні аплікації у вигляді метеликів та квітів. На виготовлених власними руками листівках написали побажання доброти, кожен хотів написати якнайбільше теплих слів підтримки таким особливим людям та слова найщиріших побажань. Присутнім запропонували в Міжнародний день людей з інвалідністю відвідати Хмельницький центр реабілітації «Родинний затишок» і подарувати свої листівки їх підопічним.

У Хмельницькій обласній універсальній науковій бібліотеці відбулася презентація книг Миколи Кульбовського: 10-го випуску «З подільського кореня» та 10-го випуску «Подільські народні мудринки: прислів'я, примовки, притчі».

У своїй книзі «З подільського кореня» автор знайомить читачів із життям та творчістю видатних подолян, із новими іменами, які своєю працею прославляють рідне Поділля, рідну Хмельниччину.

Саме тому під час заходу відомі люди Хмельниччини: Зоя Діденко, Віталій Міхалевський – очільники обласного та міського Товариства української мови ім. Т. Шевченка «Просвіта», подільські письменники, поети та краєзнавці Ніна Шмурікова, Володимир Захар'єв, Володимир Олійник, Петро Слободянюк та Йосип Отецький висловили свою вдячність та наголосили на вагомості книг, які висвітлюють творчий та науковий шлях людей, що прославляли та прославляють свій край.

В ході заходу звучали музичні вітання від Валентини Щур, Оксани Цмур – заслужених артисток України, Ігоря Цмур – заслуженого діяча мистецтв та поетеси Лідії Яцкової. Студентський літературний клуб Хмельницького національного університету «Глорія» під керівництвом Таїсії Коваль виконали сценічну постановку.

Під час заходу присутні з великою зацікавленістю ознайомилися з книжковою виставкою літературного та краєзнавчого доробку М. Кульбовського «Мистецький літописець Поділля».

З нагоди Дня української писемності та мови у Хмельницькій обласній універсальній науковій бібліотеці відбулося літературно-мистецьке свято «Бринить-співає наша мова, чарує, тішить і п'янить».

Почесними гостями та учасниками свята були: Віталій Міхалевський – поет-романтик, голова обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка, голова Хмельницької міської організації Національної спілки письменників України; Василь Горбатюк – письменник, директор Хмельницького обласного літературного музею; Фатіма Чергіндізя – заслужена артистка України, солістка Хмельницької обласної філармонії; Галина Яківчук – бандуристка, вокалістка, педагог, науковець; Михайло Цимбалюк – письменник, журналіст, студентська молодь Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії та Хмельницького кооперативного коледжу.

Під час заходу запрошені гості розповідали про розвиток писемності з найдавніших часів до сьогодення, акцентували увагу присутніх на основних датах, декламували вірші; звучали пісні про рідну мову та Україну; відбулася презентація книжкової виставки «З рідним словом міцніше держава».

22 листопада в Хмельницькій обласній бібліотеці для юнацтва відбулась зустріч з письменником Андрієм Кокотюхою.

Андрій Кокотюха, якого називають золотим письменником України, володар численних премій, журналіст, сценарист, автор 69 популярних творів. Його романи неодноразово екранізувалися. Він є автором сценарію кінострічки за романом Василя Шкляра «Чорний ворон». Нещодавно історичний роман Андрія Кокотюхи «Червоний», що увійшов до премії «Книга року ВВС-2012», було екранізовано з однойменною назвою.

Під час зустрічі в бібліотеці письменник розповів про свої нові книги, показав буктрейлер на книгу «Червоний. Війна без кордонів» та відзняті уривки з екранізації цього твору. Фільм має невдовзі вийти на екрани. Шанувальники мали можливість поспілкуватися з письменником про його творчість, плани на майбутнє, про літературний процес в Україні.

Всі присутні отримали багато позитивних емоцій від спілкування та від нових книг з автографом відомого письменника.

20 листопада в обласній бібліотеці для юнацтва відбулася вечірка спільного читання, яка цього разу була дещо особливою, адже на ній був присутній автор книги, яку читали. Олег Андрішко – поет, прозаїк, драматург, представник нового покоління, який створює власний стиль у літературі, родом з Дніпра, представив свій роман «План Тація». Книжка «План Тація» здобула відзнаку у номінації «Романи» Міжнародного літературного конкурсу романів, кіносценаріїв, п'єс, пісенної лірики та творів для дітей «КОРОНАЦІЯ СЛОВА» (2018). Це другий роман автора. За перший – бурлескний роман «Пісня цапів», Олег Андрішко став лауреатом Міжнародної літературної премії ім. О. Гончара (2016 р.).

Учасники зустрічі з задоволенням спілкувалися з молодим автором, який відповідав на їх запитання та зачитував уривки з книги, ділився творчими планами.

15 листопада у залі мистецтв обласної бібліотеки для юнацтва відбулося відкриття художньої виставки Лідії Яцкової «АРТ-ПОРТРЕТ. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ».

Педагог, композитор, письменниця з Летичівщини, лауреат VIII Всеукраїнського літературного конкурсу ім. Володимира Дроцика (2018 р.), у творчому багажі якої п'ять книжок та понад 50 пісень на вірші українських поетів, відкрила для своїх шанувальників ще одну грань свого обдарування. В експозиції виставки представлено 24 автопортрета в стилі авангардного поп-арту. Це поєднання фотографії і комп'ютерної графіки, відтворення власного бачення автопортрета.

Для створення своїх автопортретів Лідія Яцкова використала растрову графіку та фото з власного архіву.

В рамках відкриття виставки презентовано книгу – збірник творів малої прози різної тематики «ЧАРУНКИ» та колекцію кольорових фотоілюстрацій до неї. Збираючи з квітів пилок, бджоли відкладають його у чарунки стільників. Збираючи «віртуальні» картинки споглядань, авторка пензлем думок і мрій, розмішуючи в барвах фантазії, творить маленькі картинки-замальовки. Через призму світобачення показано внутрішній світ героїв, їхнє духовне багатство і вічність любові як єдиного мірила людяності на землі. Тому так проникливо звучали на відкритті виставки притчі «Уроки сонця» у виконанні провідної артистки лялькового театру «Дивень» Лідії Корницької під музичний супровід композитора та аранжувальника Івана Пустового, «Він і вона», «Запах рідної землі» у зворушливому прочитанні Ніни Мельничук.

На творчий захід завітали сучасні митці Хмельниччини – письменники, художники, композитори, музиканти, журналісти, творча молодь.

Лідія Яцкова розповіла присутнім про свій задум такого проекту. З кожного арт-портрету пильно дивились, сміялись, заворожували, надихали, зваблювали чарівні синьо-зелені очі Лідії Михайлівні, волошкову глибину яких підкреслила пісня «Ой, ви очі волошкові» у виконанні заслуженого артиста України Миколи Довгальова. Привітали письменницю виконанням пісні «За морем, за лісом» (на слова Н. Шмурікової) дует викладачів Хмельницької педагогічної академії – Юрій та Віра Найдю, мелодією – саксофоніст, соліст Хмельницького муніципального естрадно-духового оркестру Олег Мельник. На заході звучали пісні Лідії Яцкової на вірші Петра Карася, Ніни Шмурікової, Марії Хоменко.

Усі, хто прийшов на своєрідне свято душі до Лідії Яцкової, отримали її нововидану книжку «Чарунки» з притчами мудрої жінки.

Підвищення кваліфікації

З метою підвищення фахової компетентності працівників бібліотек області 27-29 листопада у Хмельницькій ОУНБ для фахівців методичних служб центральних районних, центральних міських бібліотек та бібліотек об'єднаних територіальних громад області проведено обласний семінар завідуючих методично-бібліографічними підрозділами на тему «Роль методичної служби у сучасному бібліотечному процесі».

Під час семінару розглядалися такі питання як: організаційно-методична діяльність центральних бібліотек в умовах децентралізації; процеси отримання, розподілу книг за Державною програмою; збереження книжкових пам'яток; використання можливостей електронної доставки документів в системі між-бібліотечного абонементу; бібліотека як складова туристичного простору; стан впровадження УДК публічними бібліотеками; нові шляхи розширення ДБА бібліотеки; проведення соціологічних досліджень у бібліотеках; планування та звітність. Обговорили можливості участі у грантових пропозиціях.

Програма семінару поєднувала майстер-класи, консультації, презентації, тренінгові вправи, практичні заняття, дискусії та обговорення. Учасникам заходу презентували видання Державного історико-культурного заповідника «Межибіж» – науковий вісник з проблем регіональної історії та пам'яткознавства «Межибіж» № 1, Ч. 1 (2017). У випуску опубліковані матеріали Всеукраїнської наукової конференції «Українська революція 1917-1921 рр.: передумови, процеси, наслідки, уроки», присвячені 100-річчю початку Української революції 1917-1921 рр.

На завершення методичною службою наукової бібліотеки підбито підсумки та визначено переможців конкурсу професійної майстерності «Кращий методист – 2018», який цього року проходив у форматі бібліотечного кінофестивалю «Кращий за професією». Перемогу здобули Наталія Сягрова (завідуюча відділу організаційно-методичної та інформаційно-бібліографічної роботи ЦБ Волочиської міської ради) та Світлана Сінькова (завідуюча методично-бібліографічним відділом Хмельницької міської ЦБС).

Партнери проекту «Інтерактивна культурно-туристична мапа Хмельниччини», учні гімназії № 2, провели захоплюючу екскурсію муралами та ознайомили з історією найстаріших будинків в центрі м. Хмельницький.

На базі Хмельницької обласної бібліотеки для юнацтва 27-28 листопада проведено тренінг для бібліотекарів «Активні громадяни». Це уже четвертий тренінг в рамках Британської Ради. Учасники – фахівці трьох обласних бібліотек та міської ЦБС пройшли всі модулі, з яких складався тренінг. Фасилітатори від Британської Ради – директор комунальної установи «Молодіжний центр» Владислав Гребенюк та провідний фахівець обласної бібліотеки для юнацтва Леся Романюк, шляхом проведення практичних вправ, воркшопів, майстер-класів, розкрили перед учасниками наступні теми: «Ідентифікація та культура»; «Активний діалог»; «Активна громада»; «Планування проєктів»; «Проєктний менеджмент»; «Лобіювання проєктів та співпраця з владою»; «Фандрейзинг».

Метою тренінгу є підвищення компетенції бібліотекарів, формування у них навиків ведення проєктної діяльності, сприяння активізації громадської діяльності та взаємодії працівників культури з громадою.

По закінченню тренінгу усі учасники отримали сертифікати міжнародного зразка від Британської Ради, набули можливість продовжити навчання на всеукраїнських семінарах і тренінгах Британської Ради та ініціювати власні проєкти локальної соціальної дії.